

2. Бойко А.М. Детермінація економічної злочинності в Україні в умовах переходу до ринкової економіки (теоретичнокримінологічне дослідження) : моногр. Львів, 2008. 380 с.

3. Дудоров О.О., Мельник М.І., Хавронюк М.І. Злочини у сфері підприємництва : навч. посіб. Київ : 2001. 608 с.

4. Чернявський С.С. Сучасні наукові підходи до визначення та класифікації фінансових злочинів. *Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ*. 2008. № 5. С. 118–127.

5. Черней В.В. Правове та організаційне забезпечення протидії злочинам у сфері державних фінансів. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2014. № 2. С. 3–12.

Яцків Вікторія Василівна,

курсант 3 курсу, спеціальність 081 «Право»

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Науковий керівник: д.е.н., доцент, Паршин Юрій Іванович

професор кафедри фінансово-економічної безпеки ДДУВС

ЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ

Економіка є підґрунтям для існування та розвитку для сучасної держави. Відповідно, утворювання дійової системи економічних відносин, витривалої до негативних зовнішніх чинників та одночасно об'єднаною до світового економічного простору, є найважливішим завданням національної політики держави. Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 26 травня 2015 р. № 287/2015, визнала забезпечення економічної безпеки одним з основних напрямів державної політики України [1].

Результативність протидії економічній злочинності невимушено залежить від достовірної та достатньої інформації щодо кількісних та якісних показників певного виду злочину. Однією з проблемою в протидії злочинності в Україні вважається наявність складностей у визначенні її кількісних та якісних показників. З одного боку це пов'язано з внесенням змін до Кримінального кодексу щодо відповідальності за економічні злочини, а з іншого боку за відсутністю статистичної звітності щодо вчинених цих злочинів. Під час аналізу статистичної інформації треба врахувати те, що з 2014р. до офіційної статистики не включаються дані щодо Луганської та Донецької областей, а також Автономна Республіка Крим.

Фахівці зазначають, що зменшення кількості зареєстрованих злочинів у сфері господарської діяльності свідчить про значне зниження активності правоохоронців у виявленні економічних злочинів, при чому у 2017 р. майже 75 % всіх розпочатих кримінальних проваджень щодо злочинів у сфері господарської діяльності були порушені лише за шістьма статтями, передбачених у відповідному розділі КК України: ст. 199 КК (18 %), ст. 213 КК (15 %), ст. 212 КК (15 %), ст. 205 КК (9 %) і ст. 2032 КК (9 %) [2].

За останні сім років збільшилось кількість облікованих випадків присвоєння доходів злочинним шляхом. Якщо у 2013 році зареєстровано було 16 випадків, то у 2019 р. – 108 випадків легалізаціх доходів незаконним шляхом [3]. Таке стрімке зростання можна пояснити не тільки погіршенням криміногенної ситуації в країні, а і активізацією роботи правоохоронних органів у цьому напрямку.

За останні десять років помічається збільшення кількості кримінальних посягань учинених за допомогою інформаційно-телекомунікаційних технологій, через що значна частина звичайних економічних злочинів перейшла до кіберзлочинів. Вчинення економічних злочинів за допомогою комп'ютерних технологій підвищує їх суспільну небезпечність, продукує виявленню нових способів вчиненню економічних злочинів та спрощує сам процес їх скоєння. На сьогодні кіберзлочинність стала одним із п'яти найпоширеніших економічних злочинів в Україні. Опитування співробітників та топ-менеджерів засвідчує, що 25% організацій та установ не мають відповідних політик та механізмів реагуванню на кіберзлочинність.

Що стосується географії поширення економічної злочинності по регіонах України, то спостерігається тенденція її розповсюдження переважно в найбільш економічно розвинутих областях, а саме в Дніпропетровській, Одеській, Харківській, Запорізькій, Львівській та Вінницькій областях і в м. Києві. Луганську й Донецьку області, які традиційно входили до регіонів з високим рівнем економічної злочинності, через збройний конфлікт і, відповідно, зниження господарчої активності на їх території починаючи з 2014 р. до цього рейтингу не включено.

На сьогодні правові та політичні фактори є одним із криміногенних детермінант економічній злочинності в Україні. Вони пов'язуються зі здійсненням незваженої державної політики у сфері економіки, гальмуванням економічних реформ, недосконалістю правої бази протидії економічній злочинності та значними недоліками в регулюванні економічних відносин, зокрема наявністю прогалин і колізій окремих його положень. Яскравою демонстрацією останніх є майже повна відсутність регулювання ринку Біткоїнів – позадержавної платіжної системи та одночасно розрахункової одиниці в цій мережі, яка забезпечує функціонування й захист системи, використовуючи криптографічні методи. Відсутність консолідованої позиції щодо регулювання ринку Біткоїнів в Україні та штучне затягування в ухваленні відповідних нормативно-правових актів призводить до використання цієї криптовалюти у злочинах у сфері економіки та в корупційних схемах.

Аналіз поточних кількісних і якісних показників економічної злочинності та порівняння з відповідними даними за попередні роки загалом засвідчують наявність низки негативних тенденцій у поширенні економічних злочинів в Україні. Негативні тенденції економічної злочинності в Україні значно посилюються завдяки впливу низки економічних, соціальних і політичних детермінант, безпосередньо пов'язаних із наявністю збройного конфлікту на сході України. Убачається, що встановлені тенденції

економічної злочинності мають бути враховані під час розробки комплексної стратегії протидії цьому виду злочинності як важливого інструменту забезпечення економічної безпеки держави та поліпшення добробуту її громадян.

Список використаних джерел:

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України» : указ Президента України від 26.05.2015 № 287/2015 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>

2. Мельник В., Гаруст Ю. Як в Україні карають за економічні злочини. Іскра. URL: <http://iskra.kiev.ua/iskra.html?act=article&id=18371>

3. Звіт про протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, за 9 місяців 2019 р. // Генеральна прокуратура України : офіц. сайт. https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113279&libid=100820&c=edit&